

*Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Warce
z dnia 26 listopada 2020 r.*

**GMINNY
PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE WARKA
NA LATA 2021 – 2023**

I. Wstęp

Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

Narkotyki to substancje najczęściej nielegalnie wytwarzane i dystrybuowane, które są używane i nadużywane w celu osiągnięcia pożądanej zmiany stanu psychiki. Światowa Organizacja Zdrowia zaleca zastępowanie słowa „narkotyki” terminem „środki psychoaktywne”.

Środki psychoaktywne mają zdolność wywoływania uzależnień oraz uszkodzenia najważniejszych narządów człowieka.

Uzależnienie fizyczne jest to przystosowanie organizmu do obecności określonego środka psychoaktywnego.

Uzależnienie psychiczne oznacza potrzebę, pragnienie przyjmowania określonej substancji, brak której powoduje lęk, niepokój, poczucie zagrożenia. Myśli i działania osoby uzależnionej koncentrują się wokół narkotyków, sposobu ich zdobywania i z nimi związanych doznań.

Z punktu widzenia nauk społecznych wyróżniono następujące modele używania substancji psychoaktywnych:

- a) **eksperymentalny** – to model rzadkiego używania substancji, najczęściej spowodowany ciekawością. W części przypadków takie używanie może być ryzykowne i zagrożone zakażeniem HIV, żółtaczką itp. Należy zachęcać do zaprzestania dalszych eksperymentów.
- b) **okazjonalny** – to model celowego przyjmowania substancji, często pod wpływem otoczenia. Cechuje się powtarzalnością i częstym sięganiem po różne substancje. Ryzyko wystąpienia szkód zdrowotnych jest znaczne. Należy edukować i motywować do zmiany zachowania, redukować problemy psychologiczne, które mogą być powodem używania środków psychoaktywnych dla pozytywnych doznań.
- c) **problemowy** – to model wynikający z upośledzenia kontrolowania zachowania związanego z przyjmowaniem narkotyków. Wymaga leczenia medycznego,

psychoterapeutycznego i oddziaływań środowiskowych wraz z pomocą służb społecznych.

Narkomania niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (zakażenia HIV, żółtaczką, chorobą weneryczną itp.). Jest ona ściśle związana z wieloma innymi problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, alkoholizm, bezrobocie, prostytutka, przestępczość czy bezdomność.

Ustawodawca w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego, w tym także samorząd gminy, do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Zadania te mają być realizowane przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności m.in. poprzez: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Problem narkomanii to problem społeczny dotykający wszystkich środowisk. W ostatnich latach wzrosło wśród młodych ludzi zainteresowanie wszelkimi środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i innymi środkami ogólnie nazywanymi narkotykami. Zapotrzebowanie na narkotyki widoczne jest w obserwowanym wzroście ich występowania i dostępności. Stosunkowo łatwa dostępność i obniżające się ceny (szczególnie tzw. „miękkich narkotyków”) spowodowały, że skala zagrożenia wciąż rośnie. Obniżył się wiek pierwszych kontaktów z narkotykami lub innymi substancjami o podobnym działaniu.

Mając świadomość istniejących zagrożeń, należy podjąć wszelkie te działania, zwłaszcza profilaktyczne, zmierzające do ograniczenia rozpowszechniania narkotyków.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Warka na lata 2021 – 2023 jest ukierunkowany przede wszystkim na profilaktykę oraz na bezpośrednie i czynne zapobieganie patologiom społecznym poprzez ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych. Działania profilaktyczne programu skierowane są do ogółu społeczeństwa, ale przede wszystkim do dzieci i młodzieży, w tym młodzieży z grup ryzyka.

W szkołach realizowane są zajęcia profilaktyczne, których celem jest przekazywanie uczniom informacji na temat negatywnego działania środków uzależniających na organizm

młodego człowieka, zapoznanie uczniów z terminem uzależnienia, jego objawami i skutkami oraz zachęcanie do zdrowego stylu życia wolnego od nałogów.

Szczególnie ważnym czynnikiem chroniącym młodzież od sięgania po różnego rodzaju środki uzależniające są więzi emocjonalne w rodzinach, możliwość realizacji zainteresowań, poszanowanie praw, norm, wartości, autorytetów lub przynależności do pozytywnych grup społecznych.

Ze względu na rangę zjawiska wszelkie sposoby przeciwdziałania patologiom, a zwłaszcza akcje oraz programy opracowane i wdrażane przez szkołę są niezwykle ważne. Szkoła może więc odegrać znaczącą rolę w propagowaniu i budowaniu zdrowego modelu życia dla młodego pokolenia. Najlepsze rezultaty przynosi wczesna profilaktyka. Programy profilaktyczne i zapobiegawcze powinny zostać opracowane z myślą o dzieciach i młodzieży, aby rozwijać ich umiejętności radzenia sobie z różnymi trudnymi sytuacjami i problemami, mogącymi sprzyjać sięganiu po narkotyki i inne substancje szkodliwe dla zdrowia. Nowoczesne programy profilaktyczne stawiać powinny sobie za cel wyposażenie odbiorców zarówno w wiedzę jak i w ważne umiejętności psychologiczne oraz postawy umożliwiające skuteczne formułowanie konstruktywnych celów życiowych, radzenie sobie z problemami i trudnymi sytuacjami. Formy i jakość działań edukacyjno-profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży są istotnym elementem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Problem narkotykowy ma charakter interdyscyplinarny i dlatego powinien znajdować się w sferze zainteresowań różnych służb i instytucji takich jak: służba zdrowia, oświata, pomoc społeczna, organizacje pozarządowe, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każde z nich postrzega problem z innej strony. Dlatego też, zasadne jest łączenie wiedzy, doświadczeń, możliwości w celu świadczenia pomocy oraz promowania zdrowego stylu życia wolnego od nałogów.

W związku z powyższym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2023 stanowiący element Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminie Warka.

II. Podstawa prawna

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Warka na lata 2021 – 2023 realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy prawne:

1. Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.)
2. Strategię antynarkotykową UE na lata 2013–2020.
3. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Warka na lata 2014 – 2020.
4. Ustawę o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 713, z późn. zm.).
5. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

III. Adresaci Programu

Bezpośrednim wsparciem w ramach Programu zostaną objęci wszyscy mieszkańcy Gminy Warka, w szczególności:

- osoby dotknięte problemem uzależnienia,
- osoby zagrożone prawdopodobieństwem wystąpienia problemu uzależnienia,
- dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe uwikłane w problemy wynikające z nadużywania narkotyków.

Inne podmioty objęte realizacją Programu:

- pracownicy jednostek organizacyjnych,
- nauczyciele i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- członkowie GKRPA,
- pracownicy służby zdrowia,
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego,

- ogół mieszkańców Gminy Warka.

IV. Realizatorzy Programu

Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Warka na lata 2021 – 2023 jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce przy współpracy z:

1. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warce.
2. Poradnią Uzależnień w Grójcu.
3. Urzędem Miejskim w Warce.
4. Placówkami Oświatowo-Wychowawczymi, takimi jak:
  - a) szkoły,
  - b) przedszkola,
  - c) świetlice opiekuńczo-wychowawcze.
5. Centrum Sportu i Rekreacji w Warce.
6. Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Warce.
7. Gminną Instytucją Kultury „Dworek na Długiej” w Warce.
8. Sądem Rejonowym w Grójcu.
9. Prokuraturą Rejonową w Grójcu.
10. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu.
11. Komendą Powiatową w Grójcu.
12. Komisariatem Policji w Warce.
13. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Warce.
14. Kościołami.
15. Organizacjami pozarządowymi statutowo zajmującymi się profilaktyką narkotykową.

V. Cele Programu

Celem głównym Programu jest ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów, a także podejmowanie kompleksowych działań mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy Warka na temat zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych.

Cele szczegółowe:

1. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z narkotykami.
2. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
3. Objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych od narkotyków.
4. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.

VI. Zadania Programu

Zadanie I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniami:

1. Dofinansowanie i finansowanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Współpraca z instytucjami i organizacjami udzielającymi pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
3. Wsparcie instytucji zajmujących się leczeniem uzależnionych od narkotyków, poprzez dofinansowanie programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej
4. Upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy.

5. Prowadzenie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami, wobec których istnieje podejrzenie o używanie substancji odurzających.

Zadanie II

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii poprzez:

1. Udzielanie specjalistycznych porad psychologicznych i prawnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom w Punkcie Konsultacyjnym.
2. Prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.
3. Wspieranie instytucji zajmujących się pierwszą interwencją w problemach narkotykowych.
4. Wspieranie inicjatyw w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem uzależnień.

Zadanie III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych:

1. Wspieranie programów profilaktycznych w placówkach oświatowo – wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów.
2. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii lub promujące zdrowy styl życia bez używania środków odurzających.

3. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych lub zakup innych publikacji oraz czasopism z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.
4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień (udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach spotkań).
5. Organizowanie spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo swoich własnych traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem narkotykowym oraz ze znanymi postaciami cieszącymi się powszechnie szacunkiem i autorytetem, których stanowisko wobec stosowania narkotyków jest wyważone i racjonalne.
6. Dofinansowywanie programów edukacyjnych i profilaktycznych podejmowanych przez jednostki organizacyjne gminy oraz podmioty działające w zakresie profilaktyki uzależnień.
7. Dofinansowanie obozów i kolonii z elementami profilaktyki uzależnień organizowanych dla dzieci i młodzieży, promującą zdrowy styl życia wolny od uzależnień.
8. Promowanie i dofinansowanie działań na rzecz organizacji imprez artystycznych, sportowych, rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy, promujących zdrowy styl życia (m.in. wyjazdy turystyczno-rekreacyjne, festyny, koncerty, zawody).
9. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku.

Zadanie IV

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów narkomanii:

1. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzającymi szansę powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia.
2. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

3. Wspieranie i dofinansowywanie instytucji lokalnych w organizacji imprez artystycznych dla społeczności gminy, mających wyraźne odniesienie do profilaktyki przeciwdziałania narkomanii.

4. Współpraca z Komisariatem Policji w Warce oraz z Komendą Powiatową w Grójcu w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych oraz w sprawach związanych z przeciwdziałaniem rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży, jak również w zakresie skutecznego reagowania w przypadkach naruszania prawa i porządku publicznego.

Zadanie V

Pomoc osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Objęcie wsparciem socjalnym osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Rozpowszechnienie informacji o możliwościach pomocy osobom uzależnionym.
3. Organizacja akcji, pikników promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień i sprzyjających integracji ze środowiskiem lokalnym.

VII. Sposób finansowania Programu

Wydatki na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Warka na lata 2021 – 2023 określa każdego roku uchwała budżetowa gminy Warka.